

HPär

18.11.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LVM/1310/03/2016

KULJETTAJAKOULUTUSUUDISTUKSEN LÄHTÖKOHTIA KÄSITTELEVÄSTÄ ARVIOMUISTIESTA

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä otsikon asiassa. Kuljettajakoulutuksen uudistaminen onkin varmasti tarpeellista muistiossa esille tuoduilla perusteilla.

Koulutusta ja siihen liittyen ajoterveysmääräyksiä ja ohjeita uudistettaessa on syytä muistaa kaksi liikenneonnettomuuksien selvää riskiryhmää: vasta ajokortin saaneet nuoret henkilöt (muistion siteeraamissa onnettomuustilastoissa alle 26 -vuotiaat) ja ikääntyvät kuljettajat.

Ensin mainitussa ryhmässä suurentuneen onnettomuusriskin taustalla lieinee kokemattomuus ja liikennekäyttäytymiseen liittyvät asenteet, jälkimmäisessä ryhmässä taas ikääntymisen ja sairauksien aiheuttama havaintoja toimintakyvyn huononeminen. Vaikuttaakin tarkoituksenmukaiselta korostaa ensin mainitun ryhmän osalta ajotutkintoa kuljettajan suoriutumisen ja osaamisen arvioinnissa määrämuotoisen opetuksen sijaan. Ikääntyvien kuljettajien kohdalla terveydentilan arviointi, sekä herkästi myös ajokyvyn arviointi ajokokeella lienevät tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Vastaamme jäljempänä eräisiin arviomuistion kohdassa 3.4/Ajoterveys esitettyihin kysymyksiin.

Onko luovuttava lääkärintarkastuksen vaatimisesta ryhmän 1 kuljettajilta ja edellytettävä tarkastusta vain tarvittaessa?

Suurin osa ajokortin suorittavista henkilöistä on terveitä nuoria tai korkeintaan keski-ikäisiä henkilöitä. Tälläkin hetkellä nuorilla hyväksytään lääkärintarkastuksena nuorison terveystodistus, jonka voimassaoloaika on viisi vuotta, minä aikana tässä ikäryhmässä sinällään harvinaisia ajokykyyn vaikuttavia sairauksia kyllä ehtii ilmetä. Nuorison terveystodistusta on siten pidettävä tarpeettomana ja toisaalta epäluotettavana osoituksena ajokortinhakijan ajoterveydestä.

Kannatamme muistion ehdotusta rutiininomaisista lääkärintarkastuksista luopumisesta ryhmän 1 kuljettajilta ajokorttia ensimmäistä kertaa haettaessa. Mikäli syntyy epäily ajokykyyn vaikuttavasta terveysongelmasta, lääkärintarkastus on voitava edellyttää suoritettavaksi.

Onko menettely sama kaikenikäisillä?

Viitataan edelliseen vastaukseen. Nykyisellään lääkärintodistus edellytetään esitettäväksi ryhmän 1 ajokorttia uusittaessa 70 ikävuoden jälkeen. Nykyi-

nen ikäraja ajoterveyden arvioinnille ja lääkärintodistuksen esittämiselle on mielestämme tarkoituksenmukainen.

Millä tavoin terveysvaatimusten täytyminen muuten osoitettaisiin?

Ajokorttia ensimmäistä kertaa haettaessa tai myöhemmin uusittaessa hakijalta voidaan pyytää suppeaa terveys selvitystä keskeisistä mahdollisesti ajokykyyn vaikuttavista sairauksista, kuten esim. lasien käytöstä, sydän- ja verisuonisairauksista, diabeteksesta jne. Jos hakija ilmoittaa tällaista sairautta sairastavansa, häneltä edellytetään lääkärintarkastus ajoterveyden selvittämiseksi.

Luonnollisestikin, jos jollakin muulla perusteella – esimerkiksi liikenneonnettomuuksiin joutuminen, poliisin rutiininomaiset tarkastukset liikenteessä – syntyy epäily ajoterveyden ongelmista, ajokortinhaltijan voidaan edellyttää esittävän todistuksen ajoterveydestä.

Onko poliisilla oltava oikeus määrätä lääkärintodistus esitettäväksi?

Kyllä.

Onko lääkärintodistuksen kuuden kuukauden määräaika paikallaan?

Voimassaolon määräaika kuusi kuukautta on suhteellisen pitkä. Mikäli erityisiä ajo-oikeuden hakemisprosessiin liittyviä perusteita näin pitkälle määräajalle ei ole, 2-3 kuukaudenkin mittainen voimassaolo olisi riittävä. Toisaalta, riippumatta lääkärintodistuksen määräajan pituudesta rajattaessa terveydellisillä perusteilla ajo-oikeutta (edellytettäessä uutta lausuntoa) se kuitenkin myönnettäneen pääsääntöisesti 1-2 vuodeksi kerrallaan.

Mikä on direktiivin edellyttämä tutkimus riittävästä näköaistista?

Emme katso voivamme ottaa näköaistin tutkimusten edellytyksiin konkreettisesti kantaa, Suomen liikennelääketieteen yhdistys tai Silmälääkäriyhdistys lienevät tässä tarkoituksenmukaisempia toimijoita. Haluamme kuitenkin korostaa, että ainakin nykyisellään valtaosa ajoterveyden arvioinneista, erityisesti nimenomaisista ajoterveydestä tarkastuksista, tapahtuu perusterveydenhuollossa. Perusterveydenhuollossa luotettava arvio rajoittuu kuitenkin vain kaukonäön ja karkeaan näkökenttien arviointiin. Tarkempaan näkökenttien, kontrastinäön ja hämäränäön arviointiin ei perusterveydenhuollossa ole välineitä eikä osaamista. Tämä tulisi ottaa huomioon lääkärintarkastuksia koskevia säädöksiä laadittaessa.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry.

Marjo Parkkila-Harju
puheenjohtaja

Heikki Pärnänen
johtaja